

2. oktober 2007

Høringsnotat

**Utkast til forskrift om støtteordning for produksjon
av elektrisk energi fra fornybare energikilder**

Olje- og energidepartementet

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	BAKGRUNN	3
2.	NÆRMERE OM STØTTEORDNINGEN	4
2.1	FORMÅL	4
2.2	HOVEDTREKKENE I STØTTEORDNINGEN	5
2.3	FRA GODKJENNELSE AV PRODUKSJONSANLEGG TIL UTBETALING AV STØTTE	6
2.4	SPESELT OM VANNKRAFT	6
2.5	OVERGANGSORDNINGEN	7
3.	FORHOLDET TIL EU/EØS- LOVGIVNING	7
4.	MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSENE:	8
5.	ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	13
6.	UTKAST TIL FORSKRIFT	14

HØRINGSNOTAT

OM UTKAST TIL FORSKRIFT OM STØTTE TIL PRODUKSJON AV ELEKTRISK ENERGI FRA FORNYBARE ENERGIKILDER

1. BAKGRUNN

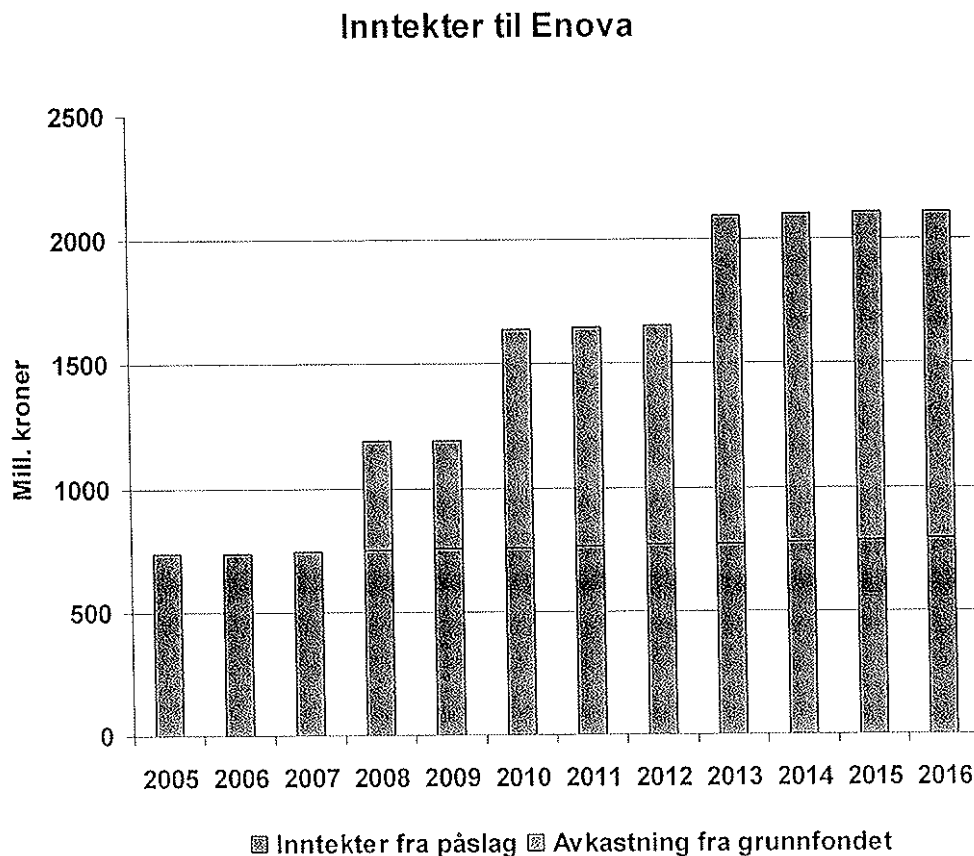
Regjeringen har med utgangspunkt i Soria Moria-erklæringen lagt opp til et løft i satsingen på omlegging av energibruk og energiproduksjon. Satsing på energieffektivisering og produksjon av varme og elektrisk energi fra fornybare energikilder (fornybar energi) er sentrale elementer i denne politikken. I St.meld. nr. 11 (2006-2007) om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder (fornybar elektrisitet) redegjøres for hovedtrekkene i støtteordningen som Olje- og energidepartementet nå innfører.

Norge har store muligheter til å utvikle en betydelig energiproduksjon fra fornybare energikilder. For å styrke utviklingen av miljøvennlig produksjon og mer effektiv bruk av energi, er det grunnleggende å ha langsiktige og stabile rammebetingelser rundt arbeidet. Enova SF vil være Regjeringens viktigste redskap i den styrkede satsingen.

Regjeringen har fastsatt et samlet mål på 30 TWh økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering i 2016 i forhold til 2001. Det er opprettet et *Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering*. Det ble bevilget 10 milliarder kroner til fondet fra 1. januar 2007. Regjeringen vil foreslå å skyte inn ytterligere 10 milliarder kroner i 2009. Avkastningen fra grunnfondet anslås å bli 880 millioner kroner fra 2010. I tillegg vil Regjeringen foreslå, jf. St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, å øke kapitalen i grunnfondet ytterligere med inntil 10 milliarder kroner innen 2012.

Avkastningen fra grunnfondet vil komme i tillegg til påslaget på nettleien som finansierer Enovas virksomhet i dag, jf. figur 1. For 2007 forventes påslaget å gi en inntekt på om lag 710 millioner kroner, jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007) side 49. Det er også vedtatt en tilsagnsfullmakt på 400 millioner kroner i 2007. I figur 1 vises samlede inntekter til Enova fra 2002 til 2007, og anslag for 2008 til 2016.

Figur 1 Anslag på inntekter til Enova 2005 – 2016, millioner kroner, nominelle verdier

Den økte rammen gir rom for å styrke satsingen på alle områder innen fornybar energi og energieffektivisering. Støtteordningen som nå innføres skal forvaltes av Enova SF. Av Enovas samlede rammer skal om lag 1/3 over tid gå til denne ordningen. I dette høringsnotatet redegjøres det for hovedtrekkene i støtteordningen og etableringen av et regelverk knyttet til denne.

2. NÆRMERE OM STØTTEORDNINGEN

2.1 Formål

Formålet med støtteordningen er å utløse ny produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder. Et regelverk for ordningen må ivareta dette, og departementet finner det mest hensiktsmessig at støtteordningen reguleres i en forskrift med hjemmel i energiloven.

Forskriften skal sikre en samfunnsmessig rasjonell støtteordning for å bidra til økt produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder.

2.2 Hovedtrekkene i støtteordningen

Kraft produsert av de første 3 MW installert effekt i nye eller opprustedede vannkraftanlegg og all øvrig ny kraftproduksjon fra fornybare energikilder kommer inn under støtteordningen. Mer umodne typer fornybar elektrisitet, som for eksempel tidevannskraft og bølgekraft, vil kunne trenge mer støtte for å bli realisert. Slike anlegg kan få tilleggstøtte gjennom Enovas teknologiprogram, jf. forskriftens § 10.

Støtteordningen er basert på et fast påslag per kWh produsert elektrisk energi med følgende satser til ulike teknologier:

- 4 øre/kWh for vannkraft,
- 8 øre/kWh for vindkraft med fast fundamentering,
- 10 øre/kWh for biokraft og umodne teknologier.

Vindkraft med fast fundamentering får 8 øre/kWh uavhengig om de er plassert på land eller i vann.

Det legges opp til at investorene får tilbud om å motta støtte per produsert kWh i 15 år. På grunn av den store usikkerheten om prisnivået framover og for å forhindre overkompensasjon, foreslås tilskuddet avkortet med 0,6 øre for hvert øre den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool overstiger 45 øre/kWh i et år.

Det legges opp til å innføre ordningen fra 1. januar 2008. Enovas nåværende overgangsordning for vindkraft foreslås videreført til støtteordningen er innført. I tillegg foreslås en overgangsordning for vannkraft og biokraft mv, jf. kapittel 2.5.

Det legges til grunn at Enova setter av de samlede støttemidlene til hvert anlegg i det året de skriver kontrakt med eier av anlegget. Et anlegg kan få utbetalt støtte først når Enova har inngått kontrakt med eier av anlegget.

Omfanget av prosjekter som vil bli realisert med de aktuelle støttesatsene vil være svært avhengig av hvordan de aktuelle utbyggerne vurderer perspektivene for kraftpriser, og hvilke krav til kapitalavkastning selskapene setter. Eventuelle justeringer i ordningen vil gjelde for kraftproduksjon fra anlegg som inngår kontrakt med Enova etter at endringer i ordningen er vedtatt.

2.3 Fra godkjenning av produksjonsanlegg til utbetaling av støtte

Anleggsinnehaver må søke Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om godkjenning til å delta i støtteordningen, jf § 5. Det vil bli utarbeidet en enkel prosedyre som anleggsinnehaver kan følge i søknadsprosessen.

Dersom anlegget godkjennes av NVE, plasseres det på en tildelingsliste hos Enova. Anleggene på listen får prioritet etter sin plassering. Siden ordningen er rammestyrkt, det vil si at det årlig vil bli satt en ramme for de årlige disposisjoner til støtteordningen, vil det kunne oppstå kø blant prosjektene. Det tas sikte på at ordningen skal finansieres slik at man unngår kø, men det er uansett behov for objektive og tydelige kriterier for hvordan Enova skal prioritere mellom prosjekter innenfor den årlige rammen. Forskriften §§ 7 og 8 gir kriterier for hvordan Enova skal prioritere mellom anlegg ved tildeling av støtte. Utgangspunktet er at anlegg prioriteres etter dato for konsesjon.

Enova inngår kontrakt om støtte med anleggsinnehaverne etter prioritet. I tråd med ordningens formål, legges det opp til at Enova i kontrakten kan stille krav til framdriften til ferdigstilling av anlegget. Dette er av hensyn til at prosjekter som legges på is ikke skal binde opp midler som kunne gått til prosjekter med bedre framdrift. Dette vil kunne bli viktig dersom det oppstår kø blant prosjektene. Av tilsvarende hensyn foreslår departementet å sette en frist for når støtteperioden begynner å løpe, jf. § 9. Denne er satt til 3 år etter kontraktsinngåelse. Departementet ber spesielt om innspill både til frist om framdrift og for støtteperiodens start.

Det utbetales støtte for perioder på tre måneder. For å få utbetalt støtte må anleggsinnehaver dokumentere antallet utstedte opprinnelsesgarantier i produksjonsperioden. Statnett vil videregående informasjon om faktisk produksjon for hver produsent til Enova, som sørger for utbetalingen. Forskriften om opprinnelsesgarantier er per dags dato ikke vedtatt, og henvisningene til forskriften i dette høringsdokumentet er derfor noe ufullstendig.

Anleggsinnehavere som deltar i støtteordningen må forholde seg til NVE og Statnett på lignende måte som i dag i forbindelse med henholdsvis konsesjonssøknader og opprinnelsesgarantier. I tillegg må støttemottakerne forholde seg til Enova, som vil administrere inngåelse av kontrakter og utbetaling av støtte.

2.4 Spesielt om vannkraft

For vannkraft gjelder det spesielle regler i og med at støtten er begrenset til produksjonen tilsvarende de første 3 MW installert effekt i anleggene. For varig produksjonsøkning som følge av opprustning gjelder i tillegg spesielle vilkår. Se § 6 i forskriften og tilknyttede merknader.

Avgrensningen på de første 3 MW må operasjonaliseres på en ryddig og håndterbar måte. Det legges opp til at vannkraftanlegg får støtte for faktisk produksjon begrenset oppad til de første 12 GWh per år, som tilsvarer årlig produksjon for et anlegg på 3 MW installert effekt med 4000 brukstimer. Denne avgrensningen vil gjelde uavhengig av faktisk installert effekt og brukstid.

Når det gjelder varig produksjonsøkning som følge av opprustning, vil NVE i hvert enkelt tilfelle fastsette hvor stor andel av produksjonsøkningen som skyldes opprustning. Også ved opprustning begrenses støtten oppad til de første 12 GWh per år.

Elektrisk energi produsert i kraftverk under 100 kVA er fritatt fra forbruksavgift dersom elektrisiteten er levert direkte til sluttbruker. Indirekte utgjør dette avgiftsfritaket en støtte til innehavere av slike anlegg. Statsstøtteregelverket slår fast at produsentene bare kan kompenseres for merkostnader, jf. kapittel 3. Støtte mottatt gjennom denne støtteordningen, i tillegg til verdien av fritaket fra forbruksavgift, vil kunne føre til overkompensasjon. Slike kraftverk (mikrokraftverk) vil derfor bare kunne delta i støtteordningen dersom de ikke benytter seg av dette avgiftsfritaket.

2.5 Overgangsordningen

I forbindelse med forberedelsene til et felles svensk-norsk elsertifikatmarked ble det etablert overgangsordninger for vannkraft og vindkraft. For vannkraften ble det slått fast at anlegg med byggestart etter 1. januar 2004 ville få ta del i elsertifikatmarkedet dersom de ellers var kvalifisert. Tilsvarende bestemmelse ble gjort for vindkraft under forutsetning av at produsentene betalte tilbake tilskudd fra Enova som de hadde mottatt i perioden. Bakgrunnen for overgangsordningene var at det ikke var ønskelig at aktiviteten stoppet opp i påvente av et elsertifikatmarked.

Overgangsordningen videreføres i forbindelse med etableringen av denne støtteordningen. Det vil si at alle anlegg med byggestart etter 1.1.2004 kan delta i støtteordningen, forutsatt at de oppfyller øvrige krav til støtte.

Overgangsordningen vil også gjelde biokraftverk. Biokraftverk bygget før 1. januar 2004 kan delta imidlertid først delta i støtteordningen året etter at ordningen trer i kraft.

3. FORHOLDET TIL EU/EØS-LOVGIVNING

Produsentene av fornybar energi vil oppnå en økonomisk fordel ved innføring av den nye støtteordningen. Denne fordelingen vil virke konkurransevridende, og dette er i strid med hovedreglene i EØS-avtalens statsstøtteregelverk, jf. avtalens artikkel 61(1).

EØS-avtalen åpner likevel for å godkjenne støtteordningen, dersom den følger miljøretningslinjene som er fastsatt av EU. Disse retningslinjene har som formål å fremme konkurranseevnen til miljøvennlige tiltak, og åpner for å kunne gi driftsstøtte, så lenge tiltakene ikke overkompenseres. Det vil si at produsentene bare kan kompenseres for merkostnader ved produksjon av fornybar energi.

Olje- og energidepartementet har sendt notifikasjon av ordningen til ESA. ESA vil vurdere hvorvidt vilkårene i miljøretningslinjene er oppfylt. ESAs behandlingstid er vanskelig å anslå. Det er satsene på påslaget og overgangsordningen som vil være hovedproblemstillingen i forhold til ESA. Ordningen vil ikke tre i kraft før den er godkjent av ESA. Tidligste tidspunkt for ikrafttredelse er 1. januar 2008.

4. MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSENE:

Til § 2 Definisjoner

Produksjonsanlegg: Omfatter alle anlegg for produksjon av elektrisk energi.

Innehaver av produksjonsanlegg: Uttrykket "innehaver" omfatter både anleggets eier og andre rettighetshavere, for eksempel leietaker eller pantlover som har tiltrådt pantet. Uttrykket "innehaver" omfatter så vel fysiske som juridiske personer.

Støtteperiode: Ordningen trer i kraft fra 1. januar 2008, og støtteperioden for det enkelte anlegg skal vare i 15 år. Støtteperioden for et anlegg begynner å løpe fra den dato som avtales i kontrakten mellom Enova SF (Enova) og støttemottaker. Når støtteperioden utløper, skal Enova avslutte utbetaling av støtte og meddele Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett SF (Statnett) om at anlegget har avsluttet støtteperioden. NVE trekker så tilbake godkjennelsen til å delta i støtteordningen. Det vises til § 5.

Produksjonsperiode: Første produksjonsperiode i et år går fra 1. januar til 31. mars. Hver periode er på 3 måneder.

Gjennomsnittelig systempris: Systemprisen er nordisk kraftpris på Nord Pool gitt fravær av flaskehals. At gjennomsnittet er aritmetisk betyr at det er lik summen av de observerte prisene dividert med antall timer, og ikke vektet med hensyn til volum. I denne sammenhengen regnes gjennomsnittet på årsbasis.

Til § 3 Villkår for støtte

Første ledd: Hovedvilkårene for å være kvalifisert til å motta støtte fremgår av bestemmelsen. Anlegget må produsere elektrisk energi fra fornybare energikilder og oppfylle kravene etter § 4. Anleggsinnehaver må søke NVE om godkjenning for å delta i støtteordningen.

Det er anleggsinnehaver som kan inngå kontrakt med Enova. Innehaver av anlegg kan ikke overføre kontrakten til andre og selv beholde anlegget.

Definisjonen av fornybare energikilder i Europaparlaments og rådsdirektiv 2001/77/EF av 27.9.2001 om å fremme fornybar energi i det indre elektrisitetsmarkedet ("Fornybardirektivet") skal anses som veiledende for hva som regnes som fornybare energikilder etter forskriften.

Oppregningen av fornybare energikilder er ikke ment å være uttømmende. Produksjon av elektrisk energi basert på andre energikilder vil kunne være kvalifisert til å motta støtte, forutsatt at energikilden anses som fornybar, og de øvrige vilkår for å få tildelt støtte er oppfylt. Bestemmelsen omfatter også nye teknologier.

Når det gjelder produksjon av elektrisk energi basert på *vannkraft*, vises det til § 6 med tilhørende merknader.

Produksjon av elektrisk energi basert på ulike former for *havenergi* omfatter for eksempel utnyttelse av tidevannsenergi eller bølgeenergi.

Annet ledd: Støttenivået er satt til et nivå slik at det ikke overkompenserer produksjonsanleggene og dermed blir i strid med EUs statsstøtteregler. Det er stor forskjell på kostnadsnivået for vannkraft, vindkraft og annen fornybar kraftproduksjon, og støttesatsene er derfor differensierte. Støttesatsene skal ikke indeksjusteres.

Vindkraft med fast fundamentering får 8 øre/kWh uavhengig om de er plassert på land eller i vann.

Tredje ledd: På grunn av den store usikkerheten om prisnivået fremover skal tilskuddet avkortes med 0,6 for hvert øre den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool overstiger 45 øre/kWh i et år. Mekanismen forhindrer overkompensasjon. Grensen på 45 øre/kWh skal ikke indeksjusteres.

Eventuell avkorting beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig systempris og faktisk produksjon som kvalifiserer til støtte fra 1. januar til 31. desember hvert år. Ved gjennomsnittlig systempris over 45 øre/kWh vil verdien av avkorting beregnes som følger:

$0,6 \text{ øre} \times (\text{gjennomsnittlig systempris} - 45 \text{ øre}) \times \text{faktisk produksjon som kvalifiserer til støtte.}$

Verdien av avkorting kan ikke bli større enn den samlede støtten for året det avkortes for. En avkorting reguleres ved en justering av støtteutbetalinger påfølgende år, eller tilbakebetales hvis støtteperioden er avsluttet.

Femte ledd: Støtteordningen finansieres innenfor Enovas samlede rammer. Støtteordningens ramme bestemmes årlig. Et anlegg kan få utbetalt støtte først når Enova har inngått kontrakt med eier av anlegget. Dersom det ikke bevilges midler til ordningen, vil ikke Enova kunne inngå nye kontrakter.

Til § 4 Krav til anlegg

Bestemmelsen inneholder de nærmere vilkår for å få godkjenning etter § 5.

Første ledd: Det er et vilkår at produksjonsanlegget har konsesjon eller er unntatt fra konsesjonsplikt. Kravet om konsesjon innebærer at tillatelsen etter energiloven og/eller vannressurslovgivningen er endelig. En tillatelse anses som endelig når klagefristen er utgått eller klage er avgjort av klageinstansen.

Bokstav a) fastslår som ytterligere vilkår at anlegget hadde byggestart etter 1. januar 2004. NVE må foreta en konkret vurdering av hvorvidt kriteriet er oppfylt i forbindelse med søknad om godkjenning. Søker kan på flere måter sannsynliggjøre og dokumentere at anlegget hadde byggestart etter 1. januar 2004, blant annet ved fremleggelse av kontrakter med for eksempel anleggsentreprenør, datert etter 1. januar 2004. Fremleggelse av slike kontrakter vil tilsa at vilkåret om byggestart etter 1. januar 2004 er oppfylt. I den grad det lar seg dokumentere, vil dessuten omfanget av anleggsarbeider på byggeplassen per 1. januar 2004 være relevant. Er det ikke gjort arbeider før dette tidspunkt, tilsier dette at vilkåret er oppfylt.

Bokstav b) innebærer at nedlagte anlegg kun vil kunne få støtte dersom anlegget ble tatt ut av drift etter 1. januar 2003 og det ved ny idriftsettelse har vært ute av drift i minst 5 år. Bestemmelsen er begrunnet i at det ikke er ønskelig å tildele støtte til anlegg som har vært nedlagt av taktiske grunner i den hensikt å bringe et gammelt anlegg inn under støtteordningen.

Et anlegg er "tatt ut av drift" når produksjonen av elektrisk energi har opphørt. "Ny idriftsettelse" foreligger når ordinær produksjon er igangsatt. Prøvekjøring eller annen testing, der formålet ikke først og fremst er produksjon av elektrisk energi, regnes ikke som "ny idriftsettelse".

Bokstav c) stiller som alternativt vilkår at produksjonsanlegget ble tatt ut av drift før 1. januar 2003 og ny idriftsettelse skjer etter 1. januar 2004. I slike tilfeller vil beslutningen om å ta anlegget ut av drift ikke være et utslag av taktisk tilpasning til en mulig fremtidig støtteordning. Ved ny idriftsettelse etter 1. januar 2004, vil anlegget anses som nytt. Begrepet "ny idriftsettelse" skal forstås på samme måte som i bokstav c).

Etter *bokstav d)* kvalifiserer alle varige produksjonsøkninger etter 1. januar 2004 til å delta i støtteordningen, uavhengig av idriftsettelsesdato for anlegget, jf. annet ledd. Bestemmelsen stiller krav om at produksjonsøkningen er "varig". Forbedring av produksjonsutstyret vil normalt oppfylle vilkåret. For vannkraft vil for eksempel tiltak som har til formål å redusere motstanden i vannveiene normalt oppfylle kravet til "varig" produksjonsøkning. Slike tiltak må imidlertid ha et visst omfang for å gi et "varig" resultat. Vilkåret "varig" vil være oppfylt dersom tiltaket etter all sannsynlighet gir produksjonsøkning i en femtenårsperiode, det vil si tilsvarende støtteperioden.

Bokstav e) gir grunnlag for å støtte biokraftanlegg som hadde byggestart før 1. januar 2004. Det vises til § 8 annet ledd om tildeling av støtte til disse anleggene.

Til § 5 Godkjenning av anlegg

Anleggsinnehaver må søke NVE om godkjenning for å delta i støtteordningen. NVE har allerede informasjon om de fleste eksisterende anlegg og vil være godkjenningensmyndighet etter forskrift om opprinnelsesgarantier § xx, samt få inn informasjon om nye anlegg gjennom konsesjonsbehandlingen.

Når et anlegg blir godkjent, skal NVE sende en melding til Enova om at anlegget er godkjent og vedlegge relevante opplysninger om anlegget. Relevante opplysninger er alle opplysninger som kan ha betydning for godkjenning av anlegget. Det skal blant annet fremgå av godkjenningen hva som er størrelsen på anlegget. Søknad om godkjenning anses som søknad om å få støtte.

Annet ledd: Dersom NVE etter å ha sendt godkjenningensmelding til Enova får opplysninger som tilsier at vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt eller er endret, skal NVE snarest underrette Enova om dette.

Tredje ledd: Anleggsinnehaver plikter å melde fra om endringer i produksjonsanlegget som kan ha betydning for om anlegget kan delta i støtteordningen. Meldeplikten oppstår allerede dersom endringene "kan" ha betydning for om anlegget er kvalifisert til å delta i støtteordningen. Det er tilstrekkelig med en mulighet for at endringen vil kunne innvirke på kvalifikasjonen til anleggsgodkjenning. Overtredelse av meldeplikten kan medføre ileggelse av overtredelsesgebyr, jf. § 11.

Til § 6 Spesielt om støtte til vannkraftanlegg

Første ledd fastslår at vannkraftanlegg kan få støtte for faktisk produksjon begrenset oppad til de første 12 GWh per år, som tilsvarer produksjonen til et anlegg på 3 MW installert effekt med 4000 brukstimer.

Annet ledd innebærer at et opprustet vannkraftanlegg vil kunne få støtte for nye 12 GWh per år dersom anlegget ikke har hatt opprustning på fem år. Opprustningen kvalifiserer til å delta i støtteordningen uavhengig av idriftsettelsesdato for anlegget. Utvidelse av vannkraftanlegg kvalifiserer ikke til å delta i støtteordningen.

Tredje ledd: Anlegg som er opprustet og utvidet skal få støtte for økt produksjon som følge av den delen av tiltaket som regnes som opprustning. NVE fastsetter hvor stor del som regnes som opprustning.

Til § 7 Prioritering av anlegg

Dersom tilgangen på prosjekter skulle overstige budsjettammen vil det kunne gå noe tid før alle prosjektene får tildelt støtte. Enova administrerer prioriteringen av anlegg.

Første ledd bestemmer at anleggene skal bli rangert på en tildelingsliste når anleggene har blitt godkjent av NVE. Listen skal være tilgjengelig på Enovas internettsider. Anleggenes prioritet

fremgår av listen. Listen skal inkludere plassering, anleggets navn og anleggsinnehaver, forventet årsproduksjon av elektrisk energi som kvalifiserer til støtte og anslag på samlet støttebeløp.

Annet ledd fastsetter kriteriene for prioritering av anleggene. Anlegg som søker innen seks måneder etter dato for konsesjon prioriteres etter dato for konsesjon. Det samme gjelder anlegg som har konsesjon når ordningen trer i kraft, men fristen regnes da fra dato for ikrafttredelse av denne forskrift. Dette er satt av hensyn til forutsigbarheten i ordningen. Med en slik rangering vil allerede utbygde anlegg stå øverst på tildelingslisten. Definisjonen av når konsesjon anses å foreligge fremgår av merknadene til § 4 første ledd. Anlegg som søker etter seks måneder etter dato for konsesjon eller som er unntatt fra konsesjonsplikt, vil bli prioritert etter dato for godkjenningen fra NVE.

Tredje ledd er tatt inn i tilfellet anlegg mister konsesjonen fordi de blir stående lenge i køen og av den grunn oversitter de i konsesjonen fastsatte tidsfrister for byggestart eller idriftsettelse. Dersom det da blir gitt ny konsesjon til anleggene, vil det være datoen for den opprinnelige konsesjonen som er bestemmende for anleggets prioritering i køen.

Til § 8 Tildeling av støtte

Første ledd: For å legge et best mulig grunnlag for en evaluering av støtteordningen, skal anleggsinnehaver rapportere sine produksjonskostnader til Enova. Hvordan rapporteringen skal skje i praksis, avtales nærmere i kontrakten mellom foretaket og anleggsinnehaver. For å hindre at prosjekter som av ulike grunner ikke realiseres legger beslag på støttemidler, kan Enova stille krav til framdriften av produksjonsanlegget. Dette kan for eksempel være frist for å inngå kontrakt med leverandør av anlegget.

Annet ledd: Anleggsinnehaver må innen en måned inngå kontrakt med Enova. Dersom anleggsinnehaver avslår kontrakten eller av andre grunner ikke inngår kontrakt innen fristen, vil anleggene ikke lenger bli prioritert etter dato for konsesjon eller godkjennelsesdato fra Norges vassdrags- og energidirektorat, men etter dato for kontraktstilbudet.

Tredje ledd: For anlegg hvor anslag på samlet støttebeløp er større enn resterende andel av støtteordningens budsjetttramme dette året, skal Enova dele støttebeløpet over to budsjettår. Etterfølgende budsjettår brukes så langt det er nødvendig til å dekke restandel av samlet støttebeløp til anlegget. For anlegg hvor anslag på samlet støttebeløp er større enn flere års budsjettrammer, benyttes samme prinsipp for tildeling.

Til § 9 Støtteperiode

Første ledd: Støtten skal utbetales til det enkelte produksjonsanlegg over en periode på 15 år.

Annet ledd: Selv om anlegget av ulike årsaker stopper produksjonen i perioder, vil ikke dette få innvirkning på støtteperioden.

Tredje ledd: For anlegg som ikke er satt i drift innen tre år, vil støtteperioden likevel begynne. I løpet av en treårsperiode antas det at produksjonsanlegget har fått på plass eventuelle gjenværende tillatelser, samt bestilt og fått montert nødvendig produksjonsutstyr. Uten en frist kan anlegget etter beslutning om tildeling av støtte avvende situasjonen, og dermed legge beslag på støttemidler som alternativt kunne vært benyttet til andre prosjekter. Grunnen til at det er satt en felles tidsfrist for alle anlegg som skal får støtte, er at utbetalingsvilkårene skal være så objektive som mulig.

Til § 10 Utbetaling av støtte

Første ledd: Støtte utbetales etterskuddsvis hver tredje måned. Den første perioden hvert år er de tre første månedene i året, dvs. 1. januar til 31. mars. Tre måneders intervall er en avveining mellom å ha utbetalinger ofte, som antas å være fordelaktig for produsentene, og at det skal være administrativt enkelt.

Annet ledd: Det blir utbetalt støtte for produksjon av elektrisk energi tilsvarende utstedte opprinnelsesgarantier for fornybar energi, jf. § 3 annet ledd. Opprinnelsesgarantier utstedes i henhold til forskrift av XXXX 2007 § 4 bokstav a. For å få utbetalt støtte må innehaver av anlegget få utstedt opprinnelsesgarantier tilsvarende den fornybare produksjonen av elektrisk energi. Opprinnelsesgarantiene benyttes for å få frem riktig avregningsgrunnlag, og blir ikke krevd innløst. Melding om utstedte opprinnelsesgarantier går fra Statnett til Enova.

Tredje, fjerde, femte og sjette ledd: Statsstøtteregelverket setter rammer for hvor mye støtte et anlegg kan motta til de samme støtteberettigede kostnadene. For å sikre at støttemottaker ikke mottar støtte som vil være i strid med EØS-avtalen artikkel 61 om statsstøtte, og dermed risikere krav om tilbakebetaling, setter bestemmelsen krav om hel eller delvis tilbakebetaling av annen mottatt statlig støtte. Produksjonsanlegg som har mottatt investeringsstøtte fra Enova kan bare delta i støtteordningen dersom den mottatte investeringsstøtten, inklusive renter, tilbakebetales til Enova. Støttemottakerne må med andre ord velge hvilken støtteordning de vil delta i. Støtte mottatt gjennom Enovas teknologiprogram og eventuell annen statlig støtte, må tilbakebetales i den grad deltagelse i denne støtteordningen fører til overkompensasjon i strid med statsstøtteregelverket, jf. EØS-avtalen artikkel 61 (3) c og retningslinjene for miljøstøtte (Kapittel 15 i "The EFTA Surveillance Authority's State Aid Guidelines").

5. ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Støtteordningen innebærer nye forvaltningsoppgaver, hvorav hovedtyngden av disse vil falle på Enova. Det legges opp til at Enova forvalter ordningen innenfor de finansielle rammene som er omtalt i kapittel 1.

NVEs oppgaver innebærer godkjenning av anlegg og ileggelse av overtredelsesgebyr. Statnetts oppgaver er knyttet til måling og avregning av produksjon, jf. deres oppgaver i

forbindelse med opprinnelsesgarantier. Det er usikkert hvor mange årsverk det er behov for knyttet til disse oppgavene.

6. UTKAST TIL FORSKRIFT

Forskrift om støtte til produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder skal lyde:

Forskrift om støtte til produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder

Fastsatt av Olje- og energidepartementet xxxx 2007 med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) §§ 4-4 og 7-6 første ledd.

§ 1 Formål

Forskriften skal sikre en samfunnsmessig rasjonell støtteordning for å bidra til økt produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder.

§ 2 Definisjoner

I forskriften her forstås med

- a) *Produksjonsanlegg*: Innretning for produksjon av elektrisk energi.
- b) *Innehaver av produksjonsanlegg*: Anleggets eier eller annen rettighetshaver.
- c) *Støtteperiode*: Den totale tid et anlegg kan motta støtte.
- d) *Produksjonsperiode*: Den periode det utbetales støtte for ved hver støtteutbetaling.
- e) *Gjennomsnittlig systempris*: Det aritmetiske gjennomsnittet av daglig nordisk kraftpris på Nord Pool gjennom en periode.

§ 3 Vilkår for støtte

Innehaver av produksjonsanlegg kan delta i støtteordningen dersom følgende vilkår er oppfylt:

- 1) anlegget produserer elektrisk energi basert på fornybare energikilder, herunder:
 - a) Vannkraft
 - b) Vindkraft
 - c) Havenergi
 - d) Solenergi
 - e) Geotermisk energi
 - f) Bioenergi
- 2) anlegget oppfyller kravene etter § 4

Det utbetales støtte i forhold til produksjonen av elektrisk energi som svarer til utstedte opprinnelsesgarantier for produksjonsperioden. Satsene er:

- for vannkraft: 4 øre per kWh
- for vindkraft med fast fundamentering: 8 øre per kWh
- for annen fornybar elektrisitetsproduksjon: 10 øre per kWh

Støttebeløpet skal avkortes med 0,6 øre for hvert øre årsgjennomsnittet for systemprisen på kraft overstiger 45 øre per kWh.

Biokraftanlegg og kraftverk delvis basert på fornybare energikilder kan bare motta støtte for den andel av produksjonen som gir rett til opprinnelsesgarantier for elektrisk energi fra fornybare energikilder.

Støtteordningen er rammestyrkt. Antall kontrakter Enova kan inngå avhenger av støtteordningens budsjettamme.

§ 4 Krav til anlegg

Produksjonsanlegget kan delta i støtteordningen dersom det har konsesjon eller er unntatt fra konsesjonsplikt og:

- a) hadde byggestart etter 1. januar 2004 eller
- b) ble tatt ut av drift etter 1. januar 2003 og ved ny idriftsettelse har vært ute av drift i minst fem år eller
- c) ble tatt ut av drift før 1. januar 2003 og ny idriftsettelse skjer etter 1. januar 2004 eller
- d) varig øker sin produksjon etter 1. januar 2004 eller
- e) er et biokraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004.

Produksjonsanlegg som nevnt i bokstav d) kan bare motta støtte for økningen i produksjonen.

§ 5 Godkjenning av anlegg

Anleggsinnehaver må søke Norges vassdrags- og energidirektorat om godkjenning til å delta i støtteordningen.

Er godkjenning gitt på grunnlag av uriktige eller villedende opplysninger eller produksjonsanlegget av andre årsaker ikke lenger oppfyller kravene til godkjenning, kan godkjenningen tilbakekalles.

Innehaver av produksjonsanlegg som er godkjent, plikter å melde fra til Norges vassdrags- og energidirektorat om enhver endring i produksjonsanlegget som kan være av betydning for godkjenningen.

§ 6 Spesielt om støtte til vannkraftanlegg

Vannkraftanlegg gis støtte for faktisk produksjon begrenset oppad til de første 12 000 MWh/år (12 GWh/år).

Vannkraftanlegg som varig øker sin produksjon gis støtte for den delen av økningen som skyldes opprustning, forutsatt at det er minst 5 år siden driftsstart eller den siste opprustning fant sted. Hver opprustning gis støtte for faktisk produksjon, begrenset oppad til de første 12 000 MWh/år (12 GWh/år).

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter som del av godkjenningprosessen hvor stor andel av elektrisitetsproduksjonen fra opprustede eller opprustede og utvidede vannkraftanlegg det kan gis støtte for. Produksjon som kvalifiserer til støtte for vannkraftanlegg som både er opprustet og utvidet skal beregnes ut fra forventet økning i produksjon som følge av opprustningen alene.

§ 7 Prioritering av anlegg

Anlegg som er godkjent av Norges vassdrags- og energidirektorat etter § 5 plasseres på en tildelingsliste. Anleggene på listen får prioritet etter sin plassering. Ved inngåelse av kontrakt med Enova SF om støttetildeling i henhold til § 8, strykes anlegget av listen.

Prioritet tildeles på bakgrunn av dato for konsesjon dersom anlegget søker om godkjenning etter § 5 inntil seks måneder etter dato for konsesjon. Anlegg som har konsesjon når støtteordningen trer i kraft, må søke om godkjenning innen seks måneder etter denne dato for å bli prioritert etter dato for konsesjon. Anlegg som søker etter seks månedersfristen, eller som er unntatt fra konsesjonsplikt, vil bli prioritert etter dato for godkjenning fra Norges vassdrags- og energidirektorat.

Faller konsesjon for et anlegg bort etter lov om vassdragsreguleringer § 12 nr. 1, lov om vassdrag og grunnvann § 27 eller etter vilkår fastsatt i medhold av energiloven § 3-4 første ledd nr. 2 og det gis fornyet konsesjon, skal dato for opprinnelig konsesjon legges til grunn for prioritet på listen.

§ 8 Tildeling av støtte

Enova SF inngår kontrakt med anleggsinnehaver om tildeling av støtte. Anleggsinnehaver plikter å rapportere til Enova SF om sine produksjonskostnader. Enova SF kan i kontrakten stille nærmere betingelser knyttet til framdriften av hvert produksjonsanlegg.

Kontrakt må være inngått innen en måned fra tilbud om kontrakt er forelagt anleggsinnehaver. Ønsker ikke anleggsinnehaver med høyest prioritet å inngå kontrakt, vil anlegget få ny prioritet på bakgrunn av dato for kontraktstilbudet.

For biokraftanlegg med byggestart før 1. januar 2004 kan Enova SF tidligst inngå kontrakt med innehaver året etter ordningen trer i kraft.

For anlegg hvor anslag på samlet støttebeløp er større enn resterende andel av støtteordningens budsjetttramme dette året, skal støttebeløpet deles over to budsjettår.

§ 9 Støtteperiode

Støtte tildeles for en sammenhengende periode på 15 år. Start- og sluttdato for støttetildeling fastsettes i kontrakten mellom Enova SF og anleggsinnehaver. Startdato kan kun settes til kvartalsstart.

Støtteperioden kan ikke forlenges ved avbrudd i produksjonen.

Støtteperioden påbegynnes senest tre år etter kontrakt er inngått, selv om anlegget ikke er i drift innen denne fristen.

§ 10 Utbetaling av støtte

Støtte utbetales for perioder på tre måneder. Støtten utbetales inntil en måned etter periodens utløp.

For å få utbetalt støtte må anleggsinnehaver dokumentere antallet utstedte opprinnelsesgarantier i produksjonsperioden.

Anlegg med installert effekt under 100 kVA hvor kraften er fritatt fra forbruksavgift etter forskrift om særavgifter § 3-12-9, vil ikke få utbetalt støtte dersom innehaveren benytter seg av dette fritaket.

Produksjonsanlegg som har mottatt investeringsstøtte fra Enova SF kan bare delta i støtteordningen dersom den mottatte investeringsstøtten, inklusive renter, tilbakebetales til Enova SF. Støtte mottatt gjennom Enova SFs teknologiprogram, må tilbakebetales i den grad deltagelse i denne støtteordningen fører til overkompensasjon som ikke er forenlig med EØS-avtalen artikkel 61 om statsstøtte. Eventuell tilbakebetaling må skje før støtte kan utbetales.

Annen mottatt statlig støtte må tilbakebetales i den grad deltagelse i denne støtteordningen vil føre til overkompensasjon som ikke er forenlig med EØS-avtalen artikkel 61.

Rentesatsen som legges til grunn ved tilbakebetaling er 5 års statsobligasjonsrente med et tillegg på 25 basispunkter, avregnet som et daglig gjennomsnitt for året ved utgangen av hvert kalenderår.

§ 11 Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 5 og § 10 kan det ilegges overtredelsesgebyr, jf. energiloven § 7-7.